

**МАТЕРІАЛИ ДО ЗАХОДІВ З ПРИВОДУ 65-РІЧЧЯ АПОСТОЛЬСЬКОГО ЕКЗАРХАТУ
ДЛЯ УКРАЇНЦІВ В НІМЕЧЧИНІ ТА КРАЇНАХ СКАНДИНАВІЇ. Продовження**

«Герої, які загинули за Україну, змінюють мислення українців», – Блаженніший Святослав	2
«Разом в ім'я України – нехай це буде вашим гаслом», – Глава УГКЦ до громадських організацій Німеччини	3
Єпископи УГКЦ і державний міністр Баварії обговорили інтеграцію українських біженців	6
Членам Постійного Синоду представили німецький досвід душпастирства та побудови стосунків із державою.....	9
Постійний Синод УГКЦ відвідав «Реновабіс»	12
«Ми за кордоном відчуваємося винними перед тими, хто залишився в Україні». Блаженніший Святослав дав одну пораду.....	14
«Це – плід зрілості Церкви»: У Мюнхені презентували німецький переклад Катехизму УГКЦ.....	16
Глава УГКЦ: Наш Синод прийняв рішення і подав до Святішого Отця прохання про підняття екзархату в Німеччині до рівня єпархії.....	20
Любов до ворогів і розкол серед українців. Про що запитувала молодь у єпископів Постійного Синоду.....	21
Український єпископ хоче створити єпархію в Німеччині: «Час для цього вже настав»	25
Випуск 55 «Хроніки періоду великої війни».....	29
Директор Гарвардської медичної школи: зцілювати невидимі рани війни	30
Блаженніший Святослав про захоплення храму УГКЦ на окупованій Херсонщині: «СВЯТОТАТСТВО»	37
Владика Богдан: «Правду і любов можна зневажити та очорнити, розіп'яти і вбити, але не перемогти».....	38
Відкриття акції «П'ятидесятниці» від Реновабісу у Мюнстері.....	42
«Небо є там, де є любов», – владика Богдан у празник Вознесіння Господнього.....	44
Президент України подякував єпископату УГКЦ та ПЦУ за підтримку українців на фронті й у тилу	45
У Зарваниці відбулася проща матерів загиблих героїв.....	48
«Будьте гідними подвигів наших героїв», – посмертний лист Ірини Цибух (Чеки).....	50
Родина отця Михайла Ференца: часи другої радянської окупації і репресії українців та Церкви.....	54

«ГЕРОЇ, ЯКІ ЗАГИНУЛИ ЗА УКРАЇНУ, ЗМІНЮЮТЬ МИСЛЕННЯ УКРАЇНЦІВ», – Блаженніший Святослав

22.05.2024 р.

Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав розповів, що по-справжньому змінює мислення людей в Україні, трансформуючи цілу країну. Про це він сказав 22 травня в Мюнхені під час зустрічі Постійного Синоду УГКЦ із громадськими і волонтерськими організаціями Німеччини.

На Алеї Слави на 18-му цвинтарі у Харкові з 2016 року ховали воїнів, які загинули на Донбасі в ході АТО. Тепер тут ховають військових, які відбивають повномасштабне російське вторгнення. | Світлина ілюстративна, автор: Костянтин Ліберов / Libkos /

«Ми змогли приїхати до вас завдяки тому, що мужні воїни ціною власного життя стримують ворожий наступ. І саме вони змінюють мислення людей», – наголосив Глава УГКЦ.

«До початку повномасштабного вторгнення гроби наших героїв, які віддали свої життя за волю України, були переважно на заході України. Сьогодні ж, коли вони, наші герої, у трунах повертаються до своїх міст і сіл на Сумщині, Харківщині, Черкащині, їх зустрічають на колінах і ховають у рідній землі, – зазначив Предстоятель і додав: — Навіть після смерті вони змінюють свідомість людей».

Блаженніший Святослав розповів, що всі делегації, які приїжджають сьогодні в Україну з-за кордону, відвідують військові цвинтарі: «Коли вони бачать цвинтар, де сотні українських прапорів майорять над могилами молодих хлопців та дівчат, і бачать сльози на обличчях їхніх близьких, це змінює свідомість. Це – одна з тих дійсностей, яка трансформує Україну».

За словами Глави Церкви, герой, який віддав життя за Україну, продовжує проповідувати своїм тілом, коли повертається додому. Тому ми вже ніколи не будемо тією країною, якою були раніше:

«Відбулася чітка реідентифікація: хто свій, а хто чужий. І та земля, навіть ті села на кордоні з росією, вже ніколи не будуть тими самими».

«Гроби героїв України, які покривають собою всю нашу землю, є маркером нашої ідентичності», – наголосив Блаженніший Святослав.

[Департамент інформації УГКЦ](#)

«Разом в ім'я України – нехай це буде вашим гаслом», – Глава УГКЦ до громадських організацій Німеччини

22.05.2024 р.

22 травня 2024 року в Мюнхені відбулася зустріч Постійного Синоду УГКЦ із громадськими та волонтерськими організаціями Баварії та Німеччини. На неї прибули представники 27 організацій з усіх куточків країни.

Блаженніший Святослав представив учасникам зустрічі владик Постійного Синоду, відтак звернувся зі словом подяки та прохання. Він розповів, що напередодні візиту до Німеччини відвідав зранений південь України. *«Від імені страждаючих і зраних людей України, які щодня дивляться в очі смерті, хочу промовити всім вам: дякую!»* – сказав Патріарх.

Предстоятель запевнив, що УГКЦ передає допомогу від присутніх на зустрічі організацій потребуючим людям в Україні, адже *«саме Церква щодня доторкає ран України»*.

«Особливо дякуємо волонтерам, бо вони чинять добро не з примусу, а за велінням власного серця», – наголосив він. Відтак попросив плекати і цінувати єдність.

Патріарх розповів, що в середовищі Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій зародилося гасло «Разом в ім'я України!». Блаженніший Святослав побажав, щоб ці слова стали гаслом усіх українських організацій у Німеччині.

Під час зустрічі кожен із владик Постійного Синоду мав нагоду поділитися своїми думками, відповідаючи на запитання модератора зустрічі.

Що можуть робити амбасадори України й УГКЦ за кордоном? Які є очікування?

Митрополит Борис Гудзяк переконаний, що світ ще ніколи не був таким українським. На його думку, переосмислюється вища освіта і природа організації як такої, соціальні медіа дають слово всім. Таких глобальних змін дуже багато і це дає нам особливий шанс. *«Ми можемо промовляти далеко, свідчити широко. У цьому всьому зберігати почуття гідності. Важливо завжди перед очима мати цінності. Бажаю всім нам максимально використати ці можливості»*, – сказав владика Борис.

Як не асимілюватися та зберегти українську ідентичність?

Владика Володимир Ющак наголосив на необхідності українцям, які в час війни виїхали жити в інші країни, вміти інтегруватися у спільноту держави, але в жодному разі не асимілюватися, тобто не забути свого коріння та походження.

Як мотивувати новоприбули українців до активної участі в українських громадах УГКЦ, школах, громадських організаціях?

Владика Йосафат Мошич ствердив, що змістом життя християн є євангельська благовість – спасіння у Христі, а формою – традиція та культура. На його думку, важливо шукати форм, які промовлятимуть в сучасному світі. *«Найсильніше, що можна дати іншим, – це свідчення християнського життя! Бо це досвід, який породжує екзистенційні питання. Любіть Україну і допомагайте як можете!»* – закликав владика Йосафат.

Які зараз є актуальні гуманітарні потреби?

Владика Андрій Хім'як зазначив, що гуманітарний виклик в Україні з дня у день лише збільшується. На цей момент, за його словами, ресурси зменшуються, а потреби дуже зростають, бо запаси людей закінчуються. **Архиєрей назвав три виклики:** «Перший – дати їсти і пити потребуючим. Другий – солідарність у середовищі, яке приймає постраждалих від війни. Третій – духовний рівень – дати людям надію, які бачать руїни й безнадію».

«Необхідно мати час для людей. Питання: "Як Ти?" – це сьогодні питання дуже глибокого сенсу, на яке люди відповідають дуже по-різному. Важливо мати чутливість на потреби», – переконаний він.

Як зробити так, щоб наша Церква була всюди, де б'ються серця українців?

Владика Богдан Дзюрах ствердив: «Слухати. Молитися. Служити». «Потрібно перемінювати біль, страждання на любов через служіння. Бідні люди, травмовані Другою світовою війною, будували церкви. Це те, що ми залишимо після себе», – зазначив владика Богдан.

«Сьогодні найперше ви є Церквою, яка живе і служить у багатьох містах Німеччини. Ви проповідуєте вашим служінням. Через вас Церква йтиме у світ та гуртуватиме довкола себе українців», – наголосив владика Богдан Дзюрах.

Після кількох запитань присутніх, на які відповів Блаженніший Святослав, відбулося неформальне спілкування.

ЄПИСКОПИ УГКЦ І ДЕРЖАВНИЙ МІНІСТР БАВАРІЇ ОБГОВОРИЛИ ІНТЕГРАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ

24.05.2024 р.

24 травня 2024 року в державній канцелярії земельного уряду Баварії в Мюнхені відбулася зустріч членів Постійного Синоду УГКЦ із державним міністром у справах Європи та міжнародних відносин Еріком Байсвенгером. Основною темою зустрічі стала інтеграція українських біженців у Німеччині та необхідність подальшої підтримки України.

ІНТЕГРАЦІЯ ТА ПІДТРИМКА

Глава УГКЦ Блаженніший Святослав подякував п. Байсвенгеру за допомогу, яку Баварія надала Україні, зокрема на початку повномасштабної війни, а також за гостинність до українських біженців. Він зазначив, що Баварія прийняла понад 160 тис. українців, ставши лідером серед німецьких земель, і понад 70% із них знайшли прихисток у німецьких родинах.

Однак присутність такої великої кількості українців у Німеччині породжує нові виклики, на які треба відповідати спільно. Один із них – потреба їхнього працевлаштування.

Блаженніший Святослав наголосив, що в питанні інтеграції українців в іноземні суспільства Церква керується принципом «інтеграції – так, асиміляції – ні».

«Зрозуміло, що довше йде війна, то більше українців залишаться тут. Як Церква, ми заохочуємо їх інтегруватися в німецьке суспільство, вчити мову, працювати. Просимо не бути тягарем для вашої держави, але працювати для її розвитку. Водночас не хочемо, щоб українці асимілювалися», – ствердив Предстоятель.

ПРАЦЯ – КЛЮЧ ДО ІНТЕГРАЦІЇ

Пан Байссвенгер погодився, що найкращий спосіб інтеграції – це праця. Проте наразі лише 20% українських біженців у Німеччині почали працювати. Це пов'язано з тим, що здебільшого біженцями є молоді жінки з дітьми.

На думку єпископів УГКЦ, збільшити цей показник може промоція вдалих прикладів інтеграції. Натомість поширення негативних історій, зокрема у ЗМІ, лише перешкоджатиме цьому процесу.

СПІВПРАЦЯ ТА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ

Блаженніший Святослав закликав державного міністра розвивати комунікацію між Українською Греко-Католицькою Церквою, українською громадою та баварським урядом, щоби краще чути один одного та тісніше співпрацювати.

«Наша Церква готова до такого системного та регулярного спілкування», – заявив Предстоятель.

На тлі продовження російської агресії та погіршення гуманітарної ситуації в Україні єпископи попросили пана міністра й надалі допомагати Україні як на регіональному, так і загальнодержавному рівні.

«Ми знаємо про роль Баварії на національному рівні. Тому дуже важливо, щоби від вас не переставали надходити потужні сигнали підтримки всіх важливих для України рішень, які приймаються у Берліні», – наголосив Глава УГКЦ. [...]

Владика Постійного Синоду УГКЦ подарували державному міністрові ікону святого Миколая Чудотворця, написану на дошці з ящика з-під набоїв. Цей подарунок символізує віру і стійкість України, а також надію на справедливий мир, який переможе війну. Державний міністр подарував владикам статую лев з гербом регіону Баварія. Цей жест символізує підтримку Баварією України та прагнення до встановлення справедливого миру.

[Департамент інформації УГКЦ](#)

ЧЛЕНАМ ПОСТІЙНОГО СИНОДУ ПРЕДСТАВИЛИ НІМЕЦЬКИЙ ДОСВІД ДУШПАСТИРСТВА ТА ПОБУДОВИ СТОСУНКІВ ІЗ ДЕРЖАВОЮ

24.04.2024 р.

Цьогоріч Апостольський екзархат для українців візантійського обряду у Німеччині та Скандинавії відзначає 65-ліття. Саме 17 квітня 1959 року папа Іван XXIII своїм Декретом створив його і проголосив. Тож місце проведення робочих засідань Постійного Синоду було обрано не випадково.

Перебуваючи у Мюнхені під час робочих засідань, члени Постійного Синоду мали нагоду безпосередньо побачити й ознайомитися із актуальним станом Католицької Церкви та Української Греко-Католицької Церкви у Німеччині, їхніми здобутками і викликами. Окрім того, частина робочих засідань була присвячена саме цим питанням.

Карл Юстен: про стосунки між Церквою і державою в Німеччині

Прелат д-р Карл Юстен розповів про працю Католицької Церкви в Німеччині в ділянці державно-церковних відносин, Сергій Сумленний означив для владик Постійного Синоду УГКЦ позицію та дії Німецької держави та Церкви в контексті російської агресії проти України. Натомість, владика Богдан Дзюрах, апостольський екзарх у Німеччині та Скандинавії, розказав про стан душпастирства в самому Апостольському екзархаті.

Д-р Карл Юстен розпочав свою доповідь із твердження про те, що Церква своїми зусиллями хоче сприяти загальному благові і соціальній справедливості, демократії і правам людини, свободі і миру. Попри це, Церкви не вважають себе агентами політичних інтересів, про що чітко задекларували ще у Соціальному слові Церков від 1997 року.

Інституційним проявом відстоювання принципів загального блага, солідарності та піклування про потребуючих зі сторони Церков, за словами Карла Юстена, є офіси зв'язку між Церквами та політикою в Берліні: Офіс Повноваженого представника Ради ЄЦН (Євангельська Церква Німеччини) у Федеративній Республіці Німеччині і Європейському Союзу та Комісаріат німецького єпископату – Католицьке Бюро в Берліні.

«Відразу після заснування Федеративної Республіки Німеччини ці дві інституції, які стали невід'ємною частиною політичної сцени, взяли на себе конкретну організацію державно-церковних відносин, спочатку на федеральному рівні, а тепер також і на рівні Європейського Союзу», – ствердив доповідач і додав: «Згідно з їхнім самоусвідомленням, уповноважені представники розглядають свою участь як пропозицію допомогти втілювати християнські цінності, а свою залученість до процесів прийняття політичних рішень – як завдання активно допомагати формувати світ».

Тож у підсумку, згідно слів Карла Юстена, завдання уповноважених представників та їхніх команд мають три виміри:

- Захист людей, яким важко з різних причин самостійно представляти свої інтереси;
- Захист і представництво прав, якими наділені Церкви;
- Душпастирське служіння для політичних діячів та співпрацівників.

«Поки Церква виконує свою місію, простягає руку допомоги людям і є близькою до них, її голос буде чутним і в політиці», – підкреслив на завершення д-р Карл Юстен.

Владика Богдан Дзюрах: служіння Апостольського екзархату сьогодні

Перш за все, апостольський екзарх у Німеччині та Скандинавії представив статистичні дані щодо екзархату. Сьогодні в екзархаті функціонує 107 парафій та душпастирств, у яких служать 49 священників, 3 диякони та 7 сестер-служебниць.

Із початком повномасштабного вторгнення в Україну суттєво змінилася кількість українців на території екзархату. Станом на квітень 2024 року у Німеччині проживало 1 157 224 офіційно зареєстрованих осіб з України – шукачів притулку (станом на грудень 2021 року – 138 203 особи), тобто кількість збільшилася більше ніж у вісім разів. Натомість у країнах Скандинавії – близько 212 730 осіб, які шукали захисту станом на 31 грудня 2023 року. Очевидно, що це вплинуло на служіння і породило потребу допомоги біженцям з України.

За словами владика Богдана, відповідь Апостольського екзархату на російсько-українську війну виразилася у наступних напрямках: гуманітарна допомога, прийняття і перша опіка над біженцями, психологічно-соціальний супровід, представлення України у міжнародному публічному просторі та духовна опіка над новоприбулими. Так, за останні три роки було відкрито 35 нових душпастирських осередків.

«Під час інтронізації 18 квітня 2021 року я скерував до духовенства і вірних коротку програму майбутнього розвитку Екзархату, яку символічно окреслив за допомогою символічної смс, що складалася з перших літер слів Слухати-Молитися-Служити. Тим самим запросив усіх вірних Екзархату відкритися до слухання того, що Дух Святий говорить до нашої церковної спільноти сьогодні, молитися за краще розпізнання Божої волі і готуватися до спільного служіння – Богові та українському народові. Ця коротка вступна програма знайшла своє продовження у діяннях Екзархального собору, який проходив влітку-восени 2022 року», – розповів архиєрей.

За його словами, Екзархальний Собор проводився у три етапи – парафіяльний, деканальний та екзархальний, і саме його рішення сьогодні визначають діяльність і служіння екзархату.

Ще один доповідач Сергій Сумлений представив членам Постійного Синоду УГКЦ позицію німецької влади і народу щодо російсько-української війни та відповідні дії на підтримку українського народу. [...]

Пресслужба Секретаріату Синоду Єпископів УГКЦ;
світлини: Департамент інформації УГКЦ

ПОСТІЙНИЙ СИНОД УГКЦ ВІДВІДАВ «РЕНОВАБІС»

24.05.2024 р.

24 травня владика Постійного Синоду УГКЦ завітали до м. Фрайзинг у Німеччині, де зустрілися з керівництвом благодійного фонду «Реновабіс».

Біля Фрайзингського собору Святої Марії та Корбініана Патріарха та архиереїв УГКЦ з України, Польщі, Німеччини та США зустрів керівник фонду о. Томас Шварц зі своєю командою. Після короткої молитви у храмі та ознайомчої екскурсії катедральним комплексом відбулася робоча зустріч єпископів з керівництвом «Реновабісу».

Під час зустрічі сторони проаналізували співпрацю, яка існує між благодійним фондом німецьких католиків і Українською Греко-Католицькою Церквою з 1993 року, та обговорили плани на майбутнє. Єпископи розповіли про сучасні виклики у служінні Церкви і актуальні потреби українського народу на третьому році повномасштабної війни. Вони відзначили важливість присутності священників, особливо у прифронтових зонах та на деокупованих територіях, адже тоді є кому організувати не лише душпастирське, але й гуманітарне та соціальне служіння.

Блаженніший Святослав подякував керівництву «Реновабісу» за допомогу в розбудові та розвитку структур Української Греко-Католицької Церкви, вишколі священнослужителів, богопосвячених осіб і мирян. *«Ви виявляєте велику приязнь і любов до нашої Церкви та українського народу»*, – наголосив Предстоятель.

Як вияв вдячності, Глава УГКЦ іменував керівника «Реновабісу» о. Томаса Шварца протоієреєм та уділив йому право носити золотий хрест з прикрасами.

«Хай милостивий Господь щедро винагородить Вас своїми дарами, даючи Вам силу й насагу жити у святості та любові до Нього і продовжувати боговгодне служіння для Божої слави та блага Церкви», – йдеться у Декреті.

Владика Богдан Дзюрах з нагоди 65-річчя Апостольського екзархату в Німеччині та країнах Скандинавії подарував о. Томасу Шварцу пам'ятну медаль та ікону Покрова Пресвятої Богородиці.

[Департамент інформації УГКЦ; ukrainische-kirche.eu](https://ukrainische-kirche.eu)

«Ми за кордоном відчуваємося винними перед тими, хто залишився в Україні». Блаженніший Святослав дав одну пораду

25.05.2024 р.

Блаженніший Святослав розповів, як подолати відчуття провини, яке мають багато українців за кордоном. На думку Предстоятеля, відчуття провини потрібно трансформувати у відчуття радості за зроблене добре діло. *«Давайте перетворимо той факт, що ми живі, на можливість робити добро»*, – сказав він на зустрічі з молоддю у рамках З'їзду молоді Апостольського екзархату в Німеччині та країнах Скандинавії з нагоди 65-річчя проголошення екзархату.

Блаженніший Святослав зазначив, що відчуття провини сьогодні – це щось, що характеризує дуже багато суспільних груп. Почуття провини має воїн, який мусить вбивати ворога, почуття провини має той харків'янин, який залишив Харків і поїхав в евакуацію, почуття провини має той, хто менше страждає під час війни.

«Часом ви тут відчуваєте провину, що живете у відносно спокійному суспільстві, перед вашими братами і сестрами в Україні, – звернувся Предстоятель до присутніх молодих вірян. — Яка є моя вам відповідь? Ми повинні почувати провину не так за те, що нам краще, ніж іншим, як за свої особисті провини, гріхи».

«Кожен мусить зробити свою справу. Кожен мусить сповнити своє життєве покликання. У часі війни ми говоримо, що кожен має свій блокпост, який не має права здати», – сказав архиєрей.

Відтак закликав українську молодь у Німеччині бути адвокатами України – розповідати правду, спростовувати російську пропаганду, допомагати тим, хто цього потребує.

«Не соромтеся того місця, де ви є, тих можливостей, які у ваші руки дав Господь Бог. Борімося разом!» – закликав Блаженніший Святослав.

На З'їзді були присутні понад 200 молодих людей з усього екзархату. Відповідаючи на запитання, Блаженніший Святослав також розповів про важливість вірності і дисципліни у вірі, про силу і любов Бога як Батька, прокоментував питання української мови, евангелізації і єдності українських Церков.

[Департамент інформації УГКЦ](#)

«ЦЕ – ПЛІД ЗРІЛОСТІ ЦЕРКВИ»: У МЮНХЕНІ ПРЕЗЕНТУВАЛИ НІМЕЦЬКИЙ ПЕРЕКЛАД КАТЕХИЗМУ УГКЦ

25.05.2024 р.

25 травня 2024 року в Мюнхені відбулася презентація німецького перекладу Катехизму УГКЦ «Христос – наша Пасха». Подія відбулася за участю Отця і Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава й академічної спільноти Католицького університету Айхштету в межах відзначення 65-річчя Апостольського екзархату для українців у Німеччині та країнах Скандинавії.

Модерував презентацію професор Українського католицького університету Олег Турій. Він ствердив, що Катехизм німецькою мовою – це плід зрілості Української Греко-Католицької Церкви і певна рефлексія над тим, яку віру сповідують греко-католики, які постанови виконують та як втілюють це в життя.

Безсумнівно, поява Катехизму УГКЦ «Христос – наша Пасха» у 2011 році була знаком остаточного утвердження УГКЦ після десятиліть переслідувань і відбудови структур у зв'язку з легалізацією. А його переклад допоможе жити і керуватися ним у житті відтепер і німецькомовним греко-католикам.

Про значення Катехизму, працю над перекладом, а також про розуміння цієї праці в ширшому контексті учасникам презентації розповів професор Католицького університету Айхштету, працівник Інституту богослов'я християнського Сходу, фахівець з історії та богослов'я східних Церков д-р Томас Кремер.

Професор зауважив, що цим перекладом його команда зробила доступним Катехизм для людей, які не є сильними в українській мові. Він відзначив унікальність цієї праці Церкви, якою є наголос на літургійності. Також подякував Блаженнішому Святославу за довіру та своїй команді за спільно скоординовані зусилля у праці над цією книжкою.

«Праця над Катехизмом була особливою радістю та богословським збагаченням», – ствердив о. Томас.

Професор розповів, що перекладати Катехизм німецькою мовою розпочали **о. Степан і п. Марія Шарко з Мюнстера**. Відтак до цього процесу долучилася команда працівників і студентів кафедри Українського католицького університету Айхштету, яку він очолює.

Докторант Католицького університету Айхштету Микола Витівський, який перекладав третю частину Катехизму і додатки та літургійні тексти, зауважив, що ця праця була дуже цікавим і творчим богословським завданням.

«Часто в німецькій мові немає відповідника, і ми шукали, як ці чи інші терміни адаптувати до німецької мови. Текст повинен відповідати за змістом і духом, але водночас бути зрозумілим для німецькомовного читача», – зазначив він.

«У цьому процесі ми щодня відчували глибокий сенс. Оскільки є сім'ї, де вже багато хто краще читає німецькою, ніж українською, переклад Катехизму буде великим внеском у пасторальне служіння нашого екзархату», – переконаний Микола Витівський.

Про те, у який спосіб те, що у праці над перекладом Катехизму могло видатися теорією теорій, є пов'язане з життям Церкви, на презентації розповів перекладач першої і другої частин Катехизму о. Геннадій Аронович.

«Це був найважчий іспит, який мені доводилося складати після завершення богословських студій. Час покаже, чи ми склали його добре. Нашим завданням було не відійти від тексту, щоб не було інтерпретацій, а якомога досконаліший переклад, який би не був чужим для німецького вуха. Тому команда була сформована з німців та українців», – поділився священник.

Іван Слюбик, який відповідав за пошук уже наявних перекладів святоотцівської та літургійної літератури німецькою, поділився думками, що такий досвід може дати в майбутньому нашій Церкві. Найважливіше, на його думку, мати людей, які зможуть перекладати церковні тексти сучасною мовою, яка швидко модернізується. «Така праця для богослова є будуючою, бо розумієш, що цей проєкт, над яким працюєш, є надбанням цілої Церкви», – поділився він.

ВІРА І ЦЕРКВА

УГКЦ боролася за право бути помісною Церквою, а стала навіть глобальною. Якою Церквою нам бути, щоби зберігати нашу віру? У що вірять греко-католики? Ці питання модератор презентації скерував Блаженнішому Святославі.

На переконання Предстоятеля, презентація Катехизму німецькою мовою – це історична, духовна й інтелектуальна подія. Позаяк Катехизм – це систематичний і повний виклад віри Христової Церкви. Це не щось тимчасове, а те, що належить до певної віри Церкви Христової.

Блаженніший Святослав відзначив унікальність Катехизму УГКЦ «Христос – наша Пасха», який є цілком іншим від попередніх, авторських катехизмів, які мала Церква.

«Ми – помісна Церква. Ознаками помісності є власне богослов'я, літургійне життя та канонічне право. Тому наша Церква повинна сказати своє слово ісповіді віри до своїх людей і світу. Це ознака великої зрілості Церкви», – ствердив Глава УГКЦ.

Патріарх розповів, що був учасником перших пошуків того, яким би мав бути Катехизм УГКЦ, а згодом відповідав за написання третьої частини. Блаженніший Святослав вважає період праці над цією книгою Церкви найкращою частиною свого особистого життя.

«Цей Катехизм має бути літургійним – таку заповідь ми одержали свого часу від владик Синоду УГКЦ», – розповів Предстоятель.

Бачення, яким має бути літургійний Катехизм, за його словами, підказав американський священник, богослов, літургіст, дослідник східно-християнських літургійних обрядів і традицій Роберт Тафт: «Літургійний катехизм не повинен бути написаний через якусь літургійну схему. Літургія – це момент служіння Бога людині. Це – Божа дія, тому й називається Божественною. Це – момент, коли сам Бог, наш Творець і Спаситель приходить до нас, щоб нам послужити».

Блаженніший Святослав розповів, що Катехизм був запропонований у трьох частинах. Перша частина – догматична, впровадження у Літургію, яка пояснює, кого ми зустрінемо під час Божественної Літургії: хто такий Отець, Син і Дух Святий; як вони до нас зближуються в історії спасіння. Центральна, тобто друга, – розкриває таїнство зустрічі людини і Бога під час Божественної Літургії. А третя – морально-аскетична: що стається після того, як я зустрічаю Бога і Він мене торкнеться – людське життя зміниться назавжди. Третя частина – наше життя, наша відповідь Богові. Якщо Бог нам послужив, то ми маємо йти і робити так само. За словами Глави Церкви, ця третя частина має кілька кіл: перше коло – про мою особисту боротьбу з гріхами, християнську родину, суспільство й екологію.

НАЗВА «ХРИСТОС – НАША ПАСХА»

«Пасха – це зустріч із Воскреслим. Нашою Пасхою є Ісус Христос, який розкриває горизонти і каже, що людське життя є набагато більшим, ніж земне. Народ, який вірить у воскресіння, непереможний. Силою нашого народу і секретом стійкості є воскреслий Христос, якого ми зустрічаємо під час кожної Божественної Літургії», – прокоментував Глава УГКЦ.

На завершення Блаженніший Святослав розповів, що переклад німецькою мовою – це вже шостий переклад Катехизму іноземною мовою. Раніше його вже було перекладено російською, англійською, португальською, іспанською та італійською.

«Всі захоплюються, якою багатогою є віра греко-католиків. Ми – Церква не просто з тисячолітньою традицією, але є живою і мудрою Церквою, яка наділена даром П'ятдесятниці, бо це Святий Дух дозволяє промовляти різними мовами», – підсумував Глава УГКЦ.

Варто зазначити, що у Мюнхені презентували не уже готовий Катехизм німецькою мовою, але перші результати його перекладу, видрукувані у кількох пілотних примірниках. Праця над виданням готового Катехизму УГКЦ «Христос – наша Пасха» німецькою мовою триває.

У другій частині зустрічі було презентовано український переклад книжки «Бог не покинув Україну» Кшиштофа Томасіка і Блаженнішого Святослава.

ГЛАВА УГКЦ: НАШ СИНОД ПРИЙНЯВ РІШЕННЯ І ПОДАВ ДО СВЯТИШОГО ОТЦЯ ПРОХАННЯ ПРО ПІДНЯТТЯ ЕКЗАРХАТУ В НІМЕЧЧИНІ ДО РІВНЯ ЄПАРХІЇ

26.06.2024 р.

Синод Єпископів УГКЦ у вересні 2023 року в Римі прийняв рішення піднести Апостольський екзархат у Німеччині та країнах Скандинавії до рівня єпархії. Зараз його розглядає Апостольська столиця.

Про це Отець і Глава УГКЦ Блаженніший Святослав заявив 26 травня 2024 року в Мюнхені наприкінці Архиєрейської Божественної Літургії з нагоди 65-річчя екзархату.

«Це рішення ми подали на розгляд Святішого Отця Франциска і тепер хочемо його ще раз потвердити на закінчення діянь Постійного Синоду УГКЦ», – заявив Предстоятель.

«65 років екзархату – це вже трохи забагато», – вважає Патріарх. «Екзархат, згідно з церковним правом, є зародком єпархії. Це – перший, тимчасовий крок. Далі структура розвивається до повноцінної єпархії, де єпископ має усі необхідні права і компетенції правлячого архиєрея, а також не є гостем, але повноправним членом Німецької єпископської конференції».

На переконання Глави УГКЦ, статус екзархальної структури більше не відповідає реальному стану спільноти УГКЦ у Німеччині та Скандинавії, яка активно розвивається. Сьогодні на цих теренах функціонує 107 парафій та душпастирств, у яких служать 49 священників, 3 диякони та 7 сестер служебниць.

Блаженніший Святослав звернувся до всіх римо-католицьких єпископів Німеччини із проханням підтримати рішення Синоду УГКЦ. Він також висловив сподівання, що невдовзі зможе знову приїхати до Мюнхена на інтронізацію першого в історії єпарха УГКЦ у Німеччині.

«Я щиро бажаю, владико Богдане, щоб саме Ви стали цим історичним першим єпископом майбутньої єпархії», – сказав Блаженніший Святослав, звертаючись до чинного екзарха.

Вірні зустріли цю новину бурхливими оплесками.

«Нехай Господь Бог сповнить те, про що сьогодні просимо, і нехай на небесах признається до свого люду на цих благословених землях», – побажав Предстоятель.

Департамент інформації УГКЦ

ЛЮБОВ ДО ВОРОГІВ І РОЗКОЛ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ. ПРО ЩО ЗАПИТУВАЛА МОЛОДЬ У ЄПИСКОПІВ ПОСТІЙНОГО СИНОДУ

28.05.2024 р.

Чи можливо любити своїх ворогів? По-людськи – неможливо. Любити ворогів може лише той, хто відчуває себе безмежно любленим Богом. Тоді ми маємо силу ставитися до інших людей так, як Бог ставиться до нас. А Він любить мене, знаючи всю мою невірність, усі мої гріхи. І коли ми відчуваємо ту теплоту Божої любові в собі, то легко можемо нею поділитися. Любити ворогів не означає погоджуватися з їхніми вчинками. Іноді навіть зупинити ворога силою зброї може бути виявом любові до нього.

Так відповів Блаженніший Святослав на одне із запитань на зустрічі єпископів Постійного Синоду з українською молоддю в Німеччині. Предстоятель і владика відповіли на актуальні запитання, що турбують молодих людей, зокрема про християнство в сучасному світі та мовне питання, яке розділяє українців.

ЯК ПЕРЕЖИТИ ТРАВМУЮЧУ ПОДІЮ?

Блаженніший Святослав:

Перетворити травму на активність. Чимало людей, які раніше не ходили до церкви, із початком повномасштабної війни приєдналися до наших парафій, особливо на Сумщині, Харківщині. Чому? Бо наші парафії стали гуманітарними центрами. Повірте, коли ти сидиш у підвалі, у бомбосховищі годину, дві, три – земля тремтить, усе навкруги обвалюється – щось у тобі змінюється. Якщо ти вийдеш звідти і не перетвориш свій страх

на корисну дію, то можеш збожеволіти. І коли ти перетворюєш цю травму на активність, на позитив, на любов, тоді все можна пережити й подолати.

ЯК СВДЧИТИ ПРО БОГА ВЛАСНИМ ПРИКЛАДОМ?

Владика Йосафат Мошчич: Одна парафіянка вже рік працює в Німеччині, неподалік Берліна, у будинку для літніх людей – допомагає стареньким помитися, зробити ін'єкцію тощо. Вона носить на шиї хрестик. За пів року старенькі, яким вона допомагала, почали запитувати, чи вона вірить у Бога. Почали ділитися, що відчують від неї особливе ставлення – тепле, наповнене любов'ю – ніж від інших працівників. Почали запитувати її про Бога та Церкву, і вона почала

розповідати. За рік ця жінка привела двох людей до священника, і вони охрестилися 90% цих людей не були охрещені!).

Ще один пацієнт, який мав конфлікти з усіма працівниками, засвідчив їй, що відчуває від неї якусь божественну любов. Це сильний приклад того, як проста парафіянка за рік свідчення християнського життя має такий великий вплив на німецьке суспільство, змінюючи людей, які не були хрещені. Це свідчить про те, наскільки важливо мати духовний розвиток, жити своєю вірою.

ЯК БУТИ ХРИСТІЯНИНОМ У СЕКУЛЯРИЗОВАНОМУ СВІТІ?

Блаженніший Святослав: Сьогодні Європа, зрештою, як і весь світ, переживає підлітковий вік. А в підлітковому віці стається культурний бунт. Молоді люди випробовують межі. Зараз людство стоїть на порозі абсолютно нової культури, яка не подібна на культуру попередніх віків. Наприклад, культура українців трохи подібна на культуру наших батьків – ми співаємо ті самі пісні, вдягаємо вишиванки, і вони для нас мають значення. А для німців культура їхніх батьків часом уже нічого не значить. Це перехідний період.

Ми, як християни, мусимо вміти одягнутися в символи нової культури. Вміти перенести в нову форму зміст старої віри. Надати нових сенсів. Тому не знеохочуймося, коли поруч із нами є багато невіруючих.

ПРО СІМЕЙНІ ЦІННОСТІ

Блаженніший Святослав: Ми маємо свідчення вчителів католицьких шкіл, що діти у 8, 9, 10 класах мають труднощі зі статевою ідентифікацією. Це означає травмування дітей. Ця дезорієнтація стає драмою конкретної людини.

Цікаво, що саме в сучасному секуляризованому світі ми всі страждаємо від самотності. А особливо дитина, яка не мала здорової, повноцінної сім'ї, яка не мала присутності тата і мами (а це сьогодні дві третини сімей), є зраненою в цьому плані. Очевидно, що неправильно називати сім'єю одностатеву пару. Сім'я, яка має особливі права, а суспільство має до неї особливі обов'язки, – це плідний, вірний, нерозривний союз любові між чоловіком і жінкою. Інші види стосунків між людьми не можуть називатися сім'єю.

Якщо ми почнемо, навіть різними церковними жестами, змішувати одне з іншим, або вдавати, що ми на щось закриваємо очі, тоді творитимемо неправду. Важливо не так боротися проти чогось, але відстоювати справжні сімейні цінності, загальнолюдські цінності. Бо Господь Бог створив людину чоловіком і жінкою незалежно від її релігійного переконання. Тому сьогодні для того, щоби хлопець і дівчина були здатними укласти повноцінне подружжя, їм треба особливо допомагати, супроводжувати, навіть зцілювати при допомозі Святих Таїнств, які є у Христовій Церкві.

ПРО ПОДІЛ НА «ГАЛИЧАН» І «СХІДНЯКІВ»

Блаженніший Святослав: Одного разу Блаженніший Любомир Гузар сказав, що нам треба позбутися ересі галичанства. Під час війни ми навчилися, що немає західної чи східної України, є Україна одна, яка має свій захід, схід, північ і південь. І за ту Україну однаково сьогодні віддають життя і сумчани, і донеччани, і хлопці з Криму, і з Одеси, і з Ужгорода, і зі Львова. Ми часом не розуміємо, якою багатою та різною є українська мова в різних регіонах України. Слобожанщина має цілком інакшу говірку, ніж навіть Чернігівщина. Хоча ці області сусідні. Тому, якщо хтось себе відчуває традиційним галичанином, я вас запрошуюю пізнати, якою великою і гарною є наша Батьківщина.

ЯК ЗАОХОТИТИ ЛЮДЕЙ ХОДИТИ ДО ЦЕРКВИ?

Владика Володимир Ющак:

Я народився в Польщі і пам'ятаю, що колись священники на Великдень або Різдво починали проповідь із того, що сварили вірян: «Чому ви не приходите, чому сьогодні вас так багато, а зазвичай мало?». На кожну Пасху була сварка. Чи це допомагало заохотити людей ходити до церкви? Ні. Тому я б хотів заохотити наших парафіян, щоби вони звертали увагу, вітали тих, хто приходить у церкву вперше. Це дуже важливий момент. Коли хтось приходить як чужий

уперше до церкви, від цього першого разу залежить другий раз і кожен наступний.

УКРАЇНЬКА ЦЕРКВА СЕРЕД НЕУКРАЇНЦІВ

Владика Борис Гудзяк: Нас усіх хрестили, читаючи Євангеліє від Матея, де є слова: «Йдіть і хрестіть усі народи». Блаженніший Святослав неодноразово говорив, що наша Церква є не лише для українців. Це буде великим викликом для нас, але ми маємо особливу нагоду з'явитися скрізь серед неукраїнців. Я хотів би звернути увагу на цю чутливість і відкритість. Наша катедра у Філадельфії оточена афроамериканцями майже 100 років. Колись це була українська

частина міста, там жили тисячі українців. Це змінилося 50 років тому. Але в нашій церкві немає жодного афроамериканця. Тобто люди, які поруч із нами, не чують про Христа від нас. Або не чують це в такий спосіб, який спонукав би їх бути з нами. Це відповідає на попередні запитання: як нам жити, щоб ті, хто не ходить до церкви, не лише галичани або навіть не лише українці, а як цей світ, як ця Німеччина, у якій християнство зникає, як вона повинна підтримувати, можливо, через наше свідчення великий дар віри?

Український єпископ хоче створити єпархію в Німеччині: «ЧАС ДЛЯ ЦЬОГО ВЖЕ НАСТАВ»

22.05.2024 р.

Українська Греко-Католицька Церква вже 65 років має екзархат у Німеччині. Її єпископ Богдан Дзюрах хоче, щоб вона стала повноцінною єпархією.

Мюнхен (KNA) – З вівторка у Мюнхені найвищий керівний орган Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) обговорює курс Східної Церкви, яка пов'язана з Римом. Апостольський екзарх для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії владика Богдан Дзюрах (57 років) в інтерв'ю Католицькому інформаційному агентству [KNA] розповідає про те, як його Церква розширюється в Німеччині. Його мета: східні католики повинні «не сприйматися як щось екзотичне в лоні латинської більшості, а як рівні брати і сестри у вірі».

► **KNA:** Владико Дзюрах, як так сталося, що Постійний Синод Української Греко-Католицької Церкви збирається в Німеччині?

Владика Богдан Дзюрах: З роками склалася традиція проводити засідання Постійного Синоду в різних єпархіях в Україні та в діаспорі. Оскільки УГКЦ де-факто є глобальною Церквою зі структурами майже на всіх континентах, такі візити Глави Церкви та Постійного Синоду сприяють, з одного боку, зміцненню внутрішньої єдності Церкви та оживленню церковного життя в різних країнах. З іншого боку, вони дають єпископам унікальну можливість краще пізнати стан Церкви на місцевому рівні, сформулювати спільне бачення місії Церкви та спільно працювати над її реалізацією.

Не менш важливим для Постійного Синоду є пізнати та краще зрозуміти церковний та суспільно-політичний контекст, в якому ми здійснюємо своє душпастирське служіння в країнах екзархату, особливо в Німеччині.

Саме тому Постійний Синод хотів би під час свого перебування в Мюнхені «відчутти серцебиття Церкви і німецького суспільства», як висловився Глава нашої Церкви Блаженніший Патріарх Святослав на першому робочому засіданні.

► **KNA: Чи вперше керівний орган збирається в Німеччині?**

Владика Богдан Дзюрах: Рівно сім років тому, у травні 2017 року, Постійний Синод вже зустрічався в Німеччині. Тоді він проходив у Фрайзінгу, і до його організації долучилася Фундація німецьких католиків «Реновабіс» під керівництвом отця-доктора Крістіана Гартля.

► **KNA: Які теми зараз на порядку денному?**

Владика Богдан Дзюрах: У Німеччині ми хочемо краще ознайомитися з досвідом діяльності Католицької Церкви тут, особливо з її відносинами з державою та суспільством, а також краще зрозуміти позицію німецьких політичних кіл у контексті російської військової агресії проти України. Водночас хочемо висловити щире вдячність і подяку німецькому народові, Католицькій Церкві, політикам, благодійним і волонтерським організаціям та всім людям доброї волі в Німеччині за їхню щедру і вірну підтримку та солідарність з українським народом і нашою Церквою в цей складний час.

► **KNA: Через російську агресію багато українців були змушені втекти до Німеччини в останні роки. Чи заснувала ваша Церква нові парафії в результаті цього, або принаймні проводить богослужіння в більшій кількості місць у Німеччині?**

Владика Богдан Дзюрах: Так, звичайно. За останні роки ми розпочали душпастирську опіку приблизно в 35 нових місцях. Однак потреба все ще набагато більша, ніж наші нинішні можливості. Проте, ми сповнені

рішучості й надалі розвивати душпастирство. Ми повинні планувати наше душпастирське служіння на довгострокову перспективу, оскільки дані опитувань вказують на те, що значна частина біженців залишиться тут надовго, якщо не назавжди. А це ставить перед нами нові виклики, на які потрібно знайти ефективні та своєчасні відповіді.

► **KNA: У скількох місцях сьогодні представлена ваша Церква?**

Владика Богдан Дзюрах: Наразі маємо 84 парафії в Німеччині та 23 – у Скандинавії, і ця кількість постійно зростає.

► **KNA: У січні 2013 року папа Бенедикт XVI підніс екзархати у Великобританії та Франції до рівня єпархій. Чи сподіваєтеся Ви, що Апостольський екзархат для Німеччини та Скандинавії також стане повноцінною єпархією?**

Владика Богдан Дзюрах: Я вважаю, що час для цього вже достатньо дозрів. Переконали, що без такої зміни нам буде дедалі важче організувати та координувати наші душпастирські завдання в Німеччині та Скандинавських країнах. З огляду на нові обставини, спричинені припливом понад півтора мільйона біженців, наш екзархат наразі не має необхідних ресурсів. Це також показав процес консультацій, який проводила незалежна компанія від імені Німецької Єпископської Конференції.

Тепер ми чекаємо на практичні кроки щодо забезпечення як базового кадрового, так і матеріального забезпечення діяльності курії екзархату та прийняття нових священників. Я безмежно вдячний німецьким єпископам за їхню добру волю та солідарність з нами. Це підбадьорює нас надією, що ця вкрай необхідна допомога буде надана нам у найближчому майбутньому.

► **KNA: Що конкретно зміниться, якщо ваш апостольський екзархат стане єпархією?**

Владика Богдан Дзюрах: З точки зору канонічного права, екзархат є попереднім етапом на шляху до повноцінної церковної структури – єпархії, тобто дієцезії. Така зміна статусу означала б, що найвища церковна влада визнає повний розвиток і зрілість нашої церковної спільноти в Німеччині та Скандинавських країнах. Крім того, такий крок виражав би розуміння Католицькою Церквою в Німеччині особливостей Східних Католицьких Церков, а також вдячність за їхню присутність і внесок у церковне життя Німеччини.

Визнання нашої релігійної спільноти єпархією буде конкретним доказом синодального мислення і дії Католицької Церкви в Німеччині та Скандинавії, коли східні католики сприймаються не як щось екзотичне в лоні латинської більшості, а як рівноправні брати і сестри у вірі.

► **KNA: Наразі ви святкуватимете 65-ту річницю німецького екзархату.**

Владика Богдан Дзюрах: Ми хотіли б відзначити цю пам'ятну дату молитвою подяки. Тому центральним моментом святкувань буде Божественна Літургія цієї неділі, яку очолить Блаженніший Патріарх Святослав у співслужінні з єпископами Постійного Синоду та окремими гостями. У межах святкувань ми зустрінемося з керівництвом Українського Вільного Університету, з представниками українських громадських та волонтерських організацій, з духовенством, богопосвяченими особами та нашою молоддю, яка цими днями проводитиме свій з'їзд у Мюнхені.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

**Бачачи твою проти полчищ сатанинських
сміливість, всі чини ангельські з радістю пішли
вслід за тобою на битву за ім'я і славу свого
Владики, взиваючи: «Хто як Бог?»**

(з акафісту до св. Архистратига Михаїла)

Архистратиг Михаїл – скульптура роботи
Анатолія Куща, встановлена 2002 року
в Києві на Майдані Незалежності
на Печерських воротах

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ

24.02.2022 – ?

Випуск 55 «Хроніки періоду великої війни»

Автор: Александер Малаховський

ДИРЕКТОР ГАРВАРДСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ШКОЛИ: ЗЦІЛЮВАТИ НЕВИДИМІ РАНИ ВІЙНИ

26.04.2024 р.

У інтерв'ю для часопису «L'Osservatore Romano» один із провідних світових експертів у галузі дослідження та лікування серйозних психічних розладів Річард Ф. Молліка наголошує на важливості слухання постраждалих та духовної сили Церкви у зціленні моральних травм ветеранів.

Нещодавно на сторінках часопису «L'Osservatore Romano» з'явилося інтерв'ю з директором Гарвардської медичної школи Річардом Ф. Моллікою, у якому він розповідає про руйнівні наслідки війни для окремих людей та спільноти. У 1981 році цей італо-американський психіатр заснував у Бостоні Гарвардську програму з питань біженців – одну з перших програм з охорони психічного здоров'я жертв масового насильства і катувань. За ці понад 40 років медик-науковець та його команда допомагали жертвам найжорстокішого насильства впоратися з посттравматичним стресовим розладом (ПТСР) чи не в усіх конфліктах, які виникали у світі. Вони надають допомогу жінкам, чоловікам і дітям, травмованим насильством, страхом і драматичними подіями, здобуваючи досвід праці також і в Україні.

«Обличчя російсько-української війни», 14.05.2024 р. Російські окупанти продовжують бити по Харкову. 14 травня протягом доби вони завдали шість ударів, у тому числі атакували місто дронами та застосували нові бомби УМШП Д-30. У трьох районах міста було пошкоджено приватні та багатоповерхові житлові будинки, навчальний заклад, автомобілі. Постраждали 22 особи. На світліні мешканка Харкова, чий будинок було пошкоджено під час обстрілу. | Світлина: Svet Jacqueline / ZUMA Press Wire /

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ НЕВИДИМИХ РАН

За словами експерта, у зоні бойових дій майже всі громадяни відчують сильну тривогу, смуток і дистрес, де особливу увагу необхідно приділяти дітям і підліткам.

«У сучасних конфліктах, що характеризуються масовим насильством, вони глибоко страждають від такого насильства, як фізичні ушкодження, смерть близьких і вимушене переміщення. В Україні, де у співпраці з українськими освітянами ми впроваджуємо травмо-орієнтований підхід до надання допомоги, понад п'ятдесят відсотків переміщених учнів повідомляють про високий рівень тривоги, страху та депресії», – розповідає професор Молліка.

Він пригадує, що п'ятдесят років тому було сформоване бачення, що люди, які пережили екстремальне насильство, є невиліковними і не отримують користі від психіатричної допомоги, однак після п'яти десятиліть досліджень і клінічної допомоги це уявлення виявилось хибним.

«Уважно вислухати розповідь про травму, яку пережили постраждалі – дорослі, підлітки та діти – є центральним елементом ефективно охорони психічного здоров'я. Створення безпечного та захищеного місця та сімейного життя, особливо для дітей, є надзвичайно важливим», – наголошує фахівець.

«Обличчя російсько-української війни», 08.05.2024 р. 8 травня, у День пам'яті та перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, президент України Володимир Зеленський вручив ордени військовим та родичам загиблих внаслідок повномасштабного російського вторгнення. | Світлина: Пресслужба Президента України

НЕОБХІДНІ ФАКТОРИ ДЛЯ ЗЦІЛЕННЯ

Відповідаючи на запитання про ключовий елемент у складному процесі зцілення психічних ран, професор психіатрії виокремлює важливість навчитися контролювати і регулювати емпатію.

«Занадто велика емпатія може викликати емоційний дистрес у слухача; занадто мала емпатія може стати причиною поганих стосунків», – ділиться Річард Молліка.

«Обличчя російсько-української війни», 13.05.2024 р. 10 травня російські окупанти розпочали наступ у Харківській області. 13 травня Генштаб ЗСУ оголосив про «тактичний успіх» російських військ у боях за Вовчанськ – місто у Чугувському районі Харківської області. Влада регіону та волонтери екстрено евакуюють мешканців через загрозу наближення російських агресорів – як у Харківській, так і в Донецькій областях, де тривають запеклі бої. Голова Харківської області Олег Синегубов 13 травня оголосив, що з прикордонних територій було евакуйовано загалом 5762 особи. | Світлина: Roman Pilipey / AFP /

Він пригадає слова Папи Франциска, який говорив про те, що духовне життя, молитва, а також спілкування з природою і тваринами можуть бути дуже терапевтичними.

«Згідно з нашим дослідженням, основні фактори, пов'язані з самоціленням – альтруїзм, робота, навчання, соціальні відносини і духовність – повинні підтримуватися і навіть призначатися лікарем. Також слід заохочувати заспокійливі дії та розповідь історій не тільки батькам, а й заохочувати до спілкування дітей з учителями та медичними фахівцями. Вихователі можуть заохочувати дітей до спільного читання казок і народних історій, розмальовок, співу або слухання музики», – каже спеціаліст.

УСВІДОМИТИ РУЙНІВНИЙ ВПЛИВ ПРИНИЖЕНЬ

«Слухаючи протягом багатьох років людей, які пережили травму, найважливіший урок, який я засвоїв, полягає в тому, що головна зброя насильства – це приниження.

Ті, хто чинить насильство – подивіться на сучасні війни – використовують інструменти приниження. Мета – через приниження досягти повного знищення людини, її сім'ї, громади, суспільства і нації. Інструментами приниження є зґвалтування та інші форми гендернозумовленого насильства, – ділиться професор психіатрії. — У більшості суспільств зґвалтування жінки руйнує не лише жертву насильства, але й сім'ю, приносячи глибокий сором і стигму. Полонення і катування солдатів і цивільних осіб через жахливі, принизливі і нелюдські акти насильства призводить до глибоких принизливих ран».

«Обличчя російсько-української війни», 11.05.2024 р. Російські окупанти посилили обстріл півночі Харківської області. Найбільше постраждало місто Вовчанськ, розташоване за 10 кілометрів від кордону з Росією. На світліні жінка готується до евакуації з міста. | Світлина: Євген Малолетка / AP /

Описуючи особливості масового насильства, він зауважує, що у людини, яка пережила травму, стан приниження є глибоко прихований і може не розпізнаватися не тільки оточуючими, включаючи лікарів, але й самою жертвою, маючи при цьому сильний руйнівний вплив. «Необхідно зробити все можливе, щоб подолати приниження і відновити людську гідність людини, яка пережила травму. У цьому процесі зцілення важливу роль може відіграти духовна сила Церкви», – підкреслює лікар.

ВАЖЛИВІСТЬ СЛУХАННЯ

На думку Річарда Молліки, важливим етапом у подоланні ран, пов'язаних із наслідками війни, є глибоке слухання розповідей постраждалих, що *«лежить в основі досвіду зцілення і є важливим стимулом для запобігання насильству»*.

«Обличчя російсько-української війни», 08.05.2024 р. Стіна пам'яті полеглих захисників України з'явилася у Києві у 2014 році у вигляді великого банера з кількома десятками світлин. Через рік меморіал перенесли до Михайлівського Золотоверхого монастиря, а 2020 року його реконструювали. Нині на стіні кілька тисяч світлин загиблих воїнів. | Світлина: Francisco Seco / AP /

«За останні сорок років у нашій бостонській клініці ми вислухали понад 10 тисяч історій про екстремальні травми і отримали значні результати зцілення, – зазначає він. — Оповідання історій і глибоке слухання можуть приймати різні форми, від простої елементарної розмови до розповіді через казки, притчі, поезію та образотворче мистецтво. Розповідь історій дозволяє нам знайти людину, яка стоїть за жорстокими фактами історії травми».

За словами дослідника, сторітелінг й рефлексивне письмо виявилися здатними зцілювати і дарувати полегшення від хронічних недуг. Тому найпотужнішим інструментом зцілення є те, коли оповідач розповідає свою історію іншій людині.

«Слухач стає частиною цієї історії; і не лише отримує радість (а також біль) від слухання, але й вбирає в себе глибоку мудрість, стійкість і духовність оповідача. Слухання наративу про травму – це дар справжньої краси, що виникає під час обміну травматичним життєвим досвідом», – каже професор психіатрії.

«Обличчя російсько-української війни», 18.04.2024 р. Місто Курахове розташоване за 15 кілометрів від Мар'їнки, захопленої російськими агресорами. Курахове постійно зазнає обстрілів. Місто, де раніше жило близько 20 тисяч людей, майже повністю зруйноване. Влада постійно просить мешканців населених пунктів, що знаходяться поряд з фронтом, перебраться до більш безпечних місць. Не всіх вдається умовити.

Світлина: Анатолій Степанов / AFP /

ОСОБЛИВІСТЬ ЗЦІЛЕННЯ МОРАЛЬНИХ ТРАВМ ВЕТЕРАНІВ

Одне із запитань стосувалося того, як зберегти стабільність в сім'ї, коли додому повертається військовий з важким психічним розладом, що впливає також на інших членів родини.

«Після повернення додому ветерани приносять у свої сім'ї всі стреси й трагедії, які вони пережили, будучи учасниками бойових дій. Багато з них відчують "провину вцілілого", оскільки товариш, який був поруч з ними в бою, загинув, і вони відчують провину за те, що вони вижили», – зауважує психіатр. За його словами, одним з головних чинників високої поширеності депресії та суїцидальних думок серед ветеранів є пережита моральна травма, яка виникає тоді, коли військовий робить щось, що він вважає морально неправильним, але повністю схвалюється і виправдовується збройними силами.

«Моральна травма переважає в емоційному житті солдатів і ветеранів та може бути дуже руйнівною емоцією. На жаль, ветерани та їхні сім'ї мало знають про довготривалі страждання, спричинені досвідом насильства на війні. Важкість черепно-мозкових травм спричиняє значні пошкодження мозку, які можуть зруйнувати особистість. Члени сім'ї, включаючи дітей, близьких родичів і навіть домашніх тварин, повинні бути залучені до процесу зцілення ветеранів», – переконаний професор Молліка. На його думку, духовні наставники та відвідування релігійних богослужінь можуть відігравати важливу роль у зціленні моральних травм.

«Обличчя російсько-української війни», 30.04.2024 р. Арка Дружби народів знаходиться у центрі Києва. Її було зведено у 1982 році, вона уособлює братство народів у Советському Союзі. Під нею було розташовано дві скульптурні групи. Одна із них – бронзові скульптури українського та російського робітників. У квітні було ухвалено рішення про демонтаж скульптури. Монумент зберігатиметься у Державному музеї авіації України. | Світлина: Кирило Чуботин / Укрінформ /

ФОРМУВАТИ НАДІЮ

Директор Гарвардської медичної школи наголошує на важливості того, щоб кожна людина боролася з беспорядністю, викликаною масштабністю проблеми.

«Медичний наратив має бути перетворений на наратив надії на те, що люди, які пережили травму, можуть бути вилікувані і що насильству можна запобігти. Ця наукова реальність має бути визнана суспільством», – переконаний лікар.

**За його словами, добродесна поведінка
і творення добра – це ключ до надії
і відновлення людської гідності.**

«Зцілення від насильства та запобігання насильству повністю ґрунтуються на відновленні людської гідності та суспільному визнанні того, що все життя є священним. Насильство є неприйнятним на всіх рівнях суспільства. І, як проповідував святий Августин, несправедливість є огидною! Наша мета – жити і творити більш справедливий і чуйний світ. Насправді, ми біологічно схильні до здійснення цього соціального дива», – ділиться професор Річард Молліка.

о. Яків Шумило, ЧСВВ, «Новини Ватикану»;
світлина із серії «Обличчя російсько-української війни» від редакції «ХГ»

БЛАЖЕННІШИЙ СВЯТОСЛАВ ПРО ЗАХОПЛЕННЯ ХРАМУ УГКЦ НА ОКУПОВАНІЙ ХЕРСОНЩИНІ: «СВЯТОТАТСТВО»

02.05.2024 р.

Отець і Глава Української Греко-Католицької Церкви Блаженніший Святослав відреагував на захоплення Російською Православною Церквою храму Святого архистратига Михаїла УГКЦ в с. Олександрівка Скадовського району на окупованій частині Херсонської області, назвавши подію переосвячення храму святотатством.

Будівництво храму Святого архистратига Михаїла в с. Олександрівка Херсонської області, світлина з інтерактивної карти УГКЦ

«У селі Олександрівка Скадовського району на Херсонщині якраз у Страсний тиждень не просто захопили наш храм, але здійснили святотатство – пересвятили і приєднали його до Російської Православної Церкви», – сказав Глава УГКЦ під час проповіді на Вечірні з Літургією святого Василія Великого в Патріаршому соборі в Києві 2 травня 2024 року.

«Вдивляючись у ті кадри, – продовжив Патріарх, – мені спадають на ум слова пророка Іллі, який взивав до Господа, кажучи: "Господи, пророків твоїх повбивали, жертovníки твої поруйнували. Лишився я один, і мого життя шукають" (1 Цар. 19, 14)».

Блаженніший Святослав запевнив, що в цей Страсний четвер він молиться *«за наших людей на окупованих територіях»*. *«До них сьогодні хоче прийти Христос лише у знаний Йому спосіб, щоб їх зробити причасниками Його таїнственої пасхальної вечері», – додав він.*

Глава Церкви також згадав про двох ув'язнених отців-редемптористів Івана Левицького і Богдана Гелету з Бердянська, які перебувають у російському полоні з 16 листопада 2022 року.

«Вони сьогодні терплять у Христі і з Христом. Вони нині справді йдуть за Христом на хрест. Ми сьогодні просимо, молимося і працюємо – робимо все можливе, щоб їх звільнити. Але в цей день, День священства, ми не можемо не згадати про тих священників, які терплять, які до кінця п'ють чашу Христових мук і страждань та остаточно віддають себе своєму народові, своїй Церкві. Віддають себе як жертву за гріхи багатьох».

[Департамент інформації УГКЦ](#)

Владика Богдан: «ПРАВДУ І ЛЮБОВ МОЖНА ЗНЕВАЖИТИ ТА ОЧОРНИТИ, РОЗИП'ЯТИ І ВБИТИ, АЛЕ НЕ ПЕРЕМОГТИ»

05.05.2024 р.

В єдності з нашою Церквою в Україні вітаємо сьогодні воскреслого Спасителя. Рівно ж єднаємося у молитві, думками і в любові з рідною землею та з українським народом. Сьогодні ми разом прославляємо Христа воскреслого – переможця пекла, ненависті, гріха та смерті. Сьогодні в серці кожного українця звучить переможна пісня «Христос воскрес із мертвих...». Такими словами Преосвященний владика Богдан звернувся на початку своєї проповіді, 5 травня 2024 року, до українців у Карлсруе та у Фрайбургу, куди архиєрей завітав з пастирським візитом.

Звертаючись до зібраних на Літургії людей, єпископ висловився про потребу миру, якого прагне кожен українець, проводячи паралель з переляканими апостолами, до яких воскреслий Христос завітав зі словами: «Мир вам!».

«Ми дуже хочемо чути те Боже слово: "Мир вам!" Христа розіп'яли, але не перемогли, бо правду і любов можна зневажити і очорнити, розіп'яти і вбити, але не перемогти», – сказав проповідник.

Звертаючи увагу вірних на слова з недільного апостола та Євангелія, владика Богдан показав важливість віри на шляху до спасіння людини.

«Ми приходимо на зустріч воскреслому і чуємо Боже Слово, яке вказує нам дорогу, якою маємо іти. Апостол Павло каже до сторожі, яка питала його, що їм робити, щоб спастися: "Віруй в Господа Ісуса і спасешся ти і твій дім", а наприкінці сьогодняшнього Євангелія чуємо як сліпонороджений каже: "Вірую". Кожен з нас сьогодні каже: "Вірую". Я сьогодні, стоячи перед дверима храму, мав нагоду з вами поспілкуватися. І один з вас сказав: "Ми маємо віру". Я вам дякую за це. Але і всі ви сьогодні сказали

ті самі слова, бо ви є тут, ви кажете своїм життям, своєю молитвою тут у храмі: "Вірую". Дякую вам за це свідощтво віри, бо вона є запорукою нашої перемоги. Нехай у цей пасхальний день відновиться наша віра у воскреслого Спасителя, віра у те, що після Страсної п'ятниці завжди прийде Великдень, світло Божої перемоги», – наголосив апостольський екзарх.

А відтак єпископ мовив про присутність Божого світла у людині та про його силу. «Те світло прожене темряву агресора з нашої землі, виведе на свободу наших полонених, злікує рани душ і тіл нашого народу, те світло поведе нас у Боже благословенне майбуття. Те світло Боже сяє у серцях наших захисників, які ідуть у бій, дивлячись в очі смерті. Але після воскресіння Христа смерть є переможена. На короткий час вона може діткнути наше тіло, але наші безсмертні душі смерть не може подолати. Те світло Боже світить у серцях наших волонтерів, людей доброї волі, які нас підтримують і нам допомагають. Те світло Боже світить у казематах наших полонених, воно світить у серці кожного з вас, хто тут присутній», – мовив владика Богдан.

Продовжуючи далі своє слово, архиєрей не оминув увагою участь тутешніх українців у підтримці свого народу. «Я зворушений тим, що побачив, що ви робите для підтримки українського народу, що ви збираєтесь на молитву і підносите руки до неба, щоб випросити мир і благословення для визволення нашого народу. І своїми ділами милосердної любові теж наближаєте перемогу. Через вас світить світло Божої надії і вашої любові», – звернувся до присутніх проповідник.

«Нехай Він огорне кожного з вас, нехай зігріє вас теплом Божої любові, нехай утвердить вас у пасхальній вірі в те, що буде перемога воскреслого Спасителя у нашому народі. А своїм серцем, вустами і ділами кажіть на весь світ: *"Вірую, Господи, що Ти єдиний Бог, Спаситель світу і нашого народу. Вірую, Ісусе, що Ти воістину воскрес із мертвих"*», – сказав на завершення своєї проповіді владика Богдан.

ВІДКРИТТЯ АКЦІЇ «П'ЯТИДЕСЯТНИЦІ» ВІД РЕНОВАБІСУ У МЮНСТЕРІ

05.05.2024 р.

У неділю, 5 травня 2024 року, святою Месою, яку очолив єпископ др. Фелікс Генн, у Мюнстері, Північний Рейн – Вестфалія, католицька благодійна організація «Реновабіс» провела акцію під назвою «Щоб мир зростав. Твій вклад робить різницю».

Темою цьогорічної акції є «Мир», а її мета, окрім зібрання пожертв для підтримки людей, що постраждали від війни в останні роки в Україні, а також і в Боснії та Герцеговині, є привернути увагу до питання справедливого миру і шляхів його досягнення з акцентом на ролі кожного з нас. Бо співдія кожного може мати вирішальне значення.

В рамках акції було проведено багато заходів: відвідини навчальних закладів, дискусійний форум, фестиваль народів, міжрелігійна молитва за мир, і як вершина заходів – вище згадана Свята Меса за участю єпископа Мюнстера др. Фелікса Генна.

Серед запрошених гостей від української сторони були: почесний представник з України єпископ Одесько-сімферопольської дієцезії Станіслав Ширококорядюк, OFM, професор Українського Католицького Університету пан Олег Турій та співробітники і співробітниці «Реновабісу» в Україні.

Повідомив о. Михайло Гуцуляк;
джерело: ukrainische-kirche.eu;
світлини: Bischöfliche Pressestelle/Achim Pohl

«НЕБО Є ТАМ, ДЕ Є ЛЮБОВ», – владика Богдан у празник Вознесіння Господнього

09.05.2024 р.

Цим святом вінчається діло нашого спасіння – відкуплення людського роду. Це діло спасіння почалося у Благовіщенні, а сповнивши його, Господь возноситься на небо. Все почалося на землі через гріхопадіння людини, яка віддалилася від Бога, а закінчується все на небі. Почалося все з того, що слово стало тілом і замешкало між нами, а закінчується все тим, що людське тіло у Христі Ісусі підноситься до неба і замешкує в домі небесного Отця. Такими словами Преосвященний владика Богдан розпочав свою проповідь у свято Вознесіння Господнього у катедральному храмі Покрову Пресвятої Богородиці м. Мюнхен.

У проповіді єпископ через призму сьогодення свята запросив присутніх у храмі відновитися та укріпитися у вірі, надії і любові.

«Тільки Христос є наш єдиний Спаситель і тільки через Нього ми маємо доступ до дому Отця Небесного. Тільки Він сам повернувся до Небесного Отця і своїм вознесінням на небо Ісус простелив дорогу кожній людині. З'єднавшись з Ісусом у Хрещенні, людина іде до неба. Це є наша віра і це є джерелом нашої радості, бо ми знаємо для кого ми живемо і куди йдемо», – сказав проповідник.

Говорячи про віднову у надії, владика Богдан, звернув увагу вірних на перешкоди, які трапляються у житті людини та можуть посіяти сумніви і страх.

«Навіть коли у нашому житті трапляються випробування, утиски, страждання, це не зупинить нас на цій дорозі до Отця. В часи Ісуса було безліч ворогів, які чигали на Нього, робили наклепи, арештували, чинили тортури, убили, але не могли перемогти. Сьогодні Ісус запевняє, що Він є з нами і ніхто нас не переможе. І це є джерелом нашої надії. Християни є людьми надії, бо їм світить світлом воскресіння присутній у них Господь Воскреслий. Саме тому, навіть перед лицем смерті, християнин не паде у розпач», – мовив архієрей, навівши за приклад також слова апостола Павла до солунян, який говорив наступне: *«Коли ми віруємо, що Ісус умер і воскрес, тож так і тих, які поснули в Ісусі, Бог приведе з Ним. Втішайте один одного цим словом!»* (1 Сол.14, 13–18).

«Ісус промовляє до тих, хто Його любить. Ті, хто є з Богом, є непереможними, навіть, коли йдуть на смерть з любові, щоб не загарбати, але, щоб захистити. Ми покликані бути з Богом, тобто жити у любові. Ми є закорінені в небі. А небо – це є Бог і Боже життя, яке вже тут на землі проникає нашу земну дійсність через наше свідчення, життя і любов. Тому казали святі отці, що коли людина побачила любов, то вона побачила Пресвяту Трійцю», – сказав апостольський екзарх, закликаючи до віднови у любові, яка також повинна супроводжуватися ділами.

«Ми, християни, є дуже активними у суспільному житті людьми. Християни першими беруть на себе виклики і відповідальність за переміну цього світу, бо вони хочуть, щоб той світ був перемінений у світлі Божої правди, Божого закону.

А люди, які закорінені в землю, не мають надії і радості. Той смуток, який вони відчувають у серці, хочуть притупити розвагами. Спостерігаємо у світі шаленство споживацтва і там немає любові та жертвності. Там є страх перед смертю і безнадія. Ми є покликані жити любов'ю і свідчити любов, бо там, де є любов, там є Христос Воскреслий», – підсумував проповідник.

«Пригадайте собі сьогодні, що ви є покликані до неба, а друге, що початок неба ви носите в собі. Небо є ближче, ніж ви собі уявляєте. Небо є там, де є любов, де є жива віра, де люди всю свою надію покладають на воскреслого Спасителя. Це небо ми носимо у собі. Хай воно щораз то більше проникає ваше земне життя і хай люди, що вас зустрічатимуть, відчують невидиму, але реальну присутність нашого воскреслого Спасителя у нас і між нами», – сказав на завершення своєї проповіді владика Богдан, окреслюючи божественний вимір неба у житті людини.

Джерело: ukrainische-kirche.eu

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПОДЯКУВАВ ЄПИСКОПАТУ УГКЦ ТА ПЦУ ЗА ПІДТРИМКУ УКРАЇНЦІВ НА ФРОНТІ Й У ТИЛУ

10.05.2024 р.

Президент Володимир Зеленський з нагоди Великодня зустрівся із представниками єпископату Української Греко-Католицької Церкви й Православної Церкви України. Зустріч відбулася у Митрополичих палатах комплексу Софії Київської. При цій нагоді владики УГКЦ звершили пасхальне моління співом «Христос воскрес» у соборі Святої Софії.

Володимир Зеленський привітав усіх із Великоднем і подякував за молитви й конкретні справи для підтримки українців. Про це [повідомляє](#) офіційне інтернет-представництво Президента України.

«Щодня ми живемо, боремося, перемагаємо і втрачаємо. Тому хотів би вас привітати з днем, на який чекають українці та який містить дуже теплий момент. І таких моментів у житті, на жаль, не так багато. Великдень по-різному, але святкують на фронті, у містах, уздовж кордонів», – зазначив Президент.

У зустрічі від УГКЦ взяли участь Блаженніший Святослав, Отець і Глава УГКЦ, владика Василь Тучапєць, екзарх Харківський, владика Михайло Бубній, екзарх Одеський, владика Йосиф Мілян, єпископ-помічник Київської архієпархії, та владика Андрій Хім'як, єпископ-помічник Київської архієпархії і Секретар Синоду Єпископів УГКЦ.

У слові Блаженніший Святослав наголосив, що Українська Греко-Католицька Церква завжди була й буде державотворчою, а не державною. Так було в історії, так є і тепер під час війни росії проти України.

Глава УГКЦ зазначив, що Бог в умовах війни є там, де найбільше страждань. Так само і УГКЦ у ці роки війни перебуває поряд із тими, кому найважче. Передусім із військовими через своїх військових капеланів, які пішли разом із воїнами на передову війни ще у 2014 році, практично відразу з Майдану.

Інший напрям служіння – гуманітарний фронт. Блаженніший представив багаторівневу діяльність у цій сфері: починаючи від центральних структур Церкви і закінчуючи служінням потребуючим на парафіях. Ще один напрям – програми, проекти, спрямовані на зцілення ран війни. Четвертим фронтом є адвокаційна діяльність Церкви у світі для поширення правди про війну та душпастирський супровід українців, які вимушено покинули Україну.

«Сьогодні на окупованих територіях офіційно ліквідована УГКЦ, наші священники ув'язнені, відбуваються страшні переслідування, набагато гірші за сталінські часи, бо інструменти контролю над людьми зараз значно ефективніші», – наголосив Предстоятель УГКЦ.

Учасники зустрічі також обговорили особливості просування Української формули миру серед представників релігійної спільноти, розширення роботи капеланів та методи боротьби з наративами, які просуває російська пропаганда.

На завершення зустрічі Блаженніший Святослав подарував Президентові книжку «Україна стоїть! Україна бореться! Україна молиться!», яку щойно видано у видавництві «Комора». До неї ввійшли щоденні звернення Глави УГКЦ, які він щодня впродовж року записував у відеоформаті від початку повномасштабної війни. Післямову до книжки написав американський історик Тімоті Снайдер, а передмову – письменниця Оксана Забужко. Такий ж примірник у дарунок отримав митрополит Епіфаній, Предстоятель Православної Церкви України, який також брав участь у зустрічі з Володимиром Зеленським.

[Департамент інформації УГКЦ](#)

У ЗАРВАНИЦІ ВІДБУЛАСЯ ПРОЩА МАТЕРІВ ЗАГИБЛИХ ГЕРОЇВ

11.05.2024 р.

Особливо трепетною у Зарваниці стала традиція напередодні Дня Матері проведення прощі для матерів, дружин і сімей загиблих захисників України, які віддали свої життя, щоб кожен з нас продовжував жити у спокої й затишку. Цього року паломництво відбулося у суботу, 11 травня, в Марійському духовному центрі «Зарваниця». Відпустовий центр як місце особливої Божої благодаті повнився гіркими сльозами та щирою материнською молитвою за душу кожного Героя.

У малій базиліці Зарваницької Матері Божої відбулася Архиерейська Божественна Літургія, яку очолив єпископ-помічник Тернопільсько-Зборівський Володимир Фірман у співслужінні адміністратора о. м. Дмитра Квича, головного капелана о. Миколи Квича, голови комісії з питань освіти і виховання Чернівецької єпархії о. Володимира Борового та інших священнослужителів.

Матерів героїв привітав архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій Семенюк. *«Ми дякуємо вам, дорогі матері, за ваших синів, дякуємо за їхній подвиг! Поважаємо і цінуємо вашу мужність і силу духу. Наступні покоління обов'язково мають пам'ятати про подвиг наших героїв, бо вони віддали найцінніше – своє життя заради нас і України»,* – зауважив митрополит Василій.

Після освячення води присутні молилися панахиду за загиблими захисниками біля каплиці Юрія Переможця. Участь у прощі також узяв заступник голови Тернопільської обласної військової адміністрації Віктор Устенко. Він подякував архієпископу Василю за постійну духовну опіку для матерів, дружин військовослужбовців та вручив Подяку від Тернопільської обласної військової адміністрації.

Також Віктор Володимирович вручив президентську нагороду «Золоте серце» владці Володимиру за вагомий особистий внесок у наданні волонтерської допомоги та розвиток волонтерського руху, зокрема під час здійснення заходів із забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави. *«Сьогодні маю велику честь вручити Вам цю високу нагороду за ту роботу, яку ви робите не тільки з початку повномасштабної війни, а ще задовго до її початку. Щиро дякую за вашу волонтерську роботу, підтримку наших захисників та їх родин»,* – сказав Віктор Устенко.

«Ця нагорода – це нагорода цілої нашої Української греко-католицької Церкви, – наголосив владика Володимир, – це нагорода наших отців-капеланів, які на фронті в окопах разом з нашими мужніми солдатами обороняють Україну».

[Пресслужба](#) Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ

«БУДЬТЕ ГІДНИМИ ПОДВИГІВ НАШИХ ГЕРОЇВ», – посмертний лист Ірини Цибух (Чеки)

29.05.2024 р.

25-річна журналістка «Суспільного» та парамедикія добровольчого батальйону медичної евакуації «Госпітальєри» Ірина Цибух (Чека) загинула 29 травня під час ротації на Харківському напрямку. Це сталося за кілька днів до її 26-го дня народження.

Cheka @cheka_tsybukh · 23 трав.

У мене скоро ДН і я дуже пишаюсь тим, що дожила до 26 😊

Вона приєдналася до «Госпітальєрів» ще у 2015 році. Згодом повернулася до цивільного життя та працювала у медіа. Проте від 25 лютого 2024 року вона знову долучилася до медичного добробату.

У листопаді 2023 року президент нагородив Ірину Цибух орденом «За заслуги» до Дня телебачення, радіо та зв'язку. У неї залишились мати, батько і брат.

У соцмережі X 23 травня Ірина написала: «У мене скоро ДН і я пишаюсь, що дожила до 26». Проте Ірина загинула за 2 дні до дня народження.

Її брат Юрій Цибух оприлюднив посмертний лист Ірини, який вона написала 8 квітня 2023 року:

Привіт, прийміть мої співчуття, не люблю, коли ви сумуєте, але мине час і цей розпач розсіється, доведеться продовжувати жити життя. Тому не гайте час на страждання, живіть далі.

Зараз 19:19, субота 8 квітня 2023 рік, ми з 5м екіпажем працюємо для розвідки 80 бригади, на фоні грає *Dream on від Aerosmith* і вирішила, що за цей рік випадало так багато можливостей загинути, що можна знайти хоча б одну, щоб написати посмертний лист.

Сумно, що ми проживаємо настільки немічні, залежні від суспільного схвалення життя, що лише смерть дозволяє проживати абсолютну свободу.

Однак біда у тому, що життя закінчилось і ця свобода більше не має ніякого змісту. Сьогодні і навіки мені все одно, що про мене, про вас, про цей текст, про усе скажуть люди. Наберуть ці речення лайки чи ні, нарешті нічия думка мене не цікавить, я померла.

Свобода – це найвища цінність. Усі, скоро 25 років, минали часто у комплексах і страхах. Але найчастіше цьому шуму не було місця перед моєю свободою.

Найбільше за що хочу сказати дякую собі, батькам, брату, рідним та друзям, дякую, що дозволяли мені бути вільною, жити те життя, яке хочеться.

Повномасштабна війна змусила перестати бути рабом страхів, сьогодні, на жаль, не вдалося звільнитись повністю, але сподіваюсь у мене все вийде, цей лист тому допомога.

Щоб мати свободу треба мати ще інші цінності, треба розуміти себе, добре знати хто ти для себе є, що таке особисте щастя і як тобі до нього дійти. Маючи відповідь на ці запитання найважливіше залишається йти. Сьогодні тут, на Донеччині, я на шляху, тут є собою і роблю те, що хочу.

Насправді більше нічого не має значення, тому цей лист додається так просто – у цей момент, як і у той коли це станеться, мені не шкода померти, бо нарешті живу те життя, яке хотіла. Не лукавитиму, щоб відчувати цю неодмінну, істинну волю доведеться пройти ще не один сеанс терапії, страхів і сліз.

Сьогодні ми працюємо для героїв і це гарна змога підтвердити свої цінності – бути дійсно тою людиною.

Дякую кожному, хто любив і підтримував мене. Не сумуйте за мною, життя дуже коротке, якщо воно продовжується після смерті, то побачимось.

Брате, не журись, що на твої 17 перестала за тебе переживати. Сьогодні у тебе була перша екскурсія князем Львовом, пишаюсь тобою. Ким би ти не вирішив бути сьогодні, довіряй собі, чуй себе, люби себе, живи собі своє щасливе життя. Якщо матиму можливість підтримуватиму тебе з неба. Але це не має значення, поки я жива, ми любили одне одного, були чудовим братом і сестрою, це були гарні часи, хай ці спогади зігривають тебе, мотивують, але в жодному випадку не розстроюють.

Щоб мати силу бути вільною людиною, треба бути сміливим. Бо тільки сміливі мають щастя і краще ж вмерти біжучи, а ніж жити гниючи.

Будьте гідні подвигів наших героїв,
не журіться, будьте сміливими!

Цілюю, ваша,

08.04.23

Донеччина

Сьогодні усе позаду, моє життя закінчилось і мені важливо було пройти його гідно: бути чесною, доброю, люблячою людиною.

Сьогодні ми працюємо для героїв і це гарна змога підтвердити свої цінності – бути дійсно тою людиною.

Дякую кожному, хто любив і підтримував мене.

Не сумуйте за мною, життя дуже коротке, якщо воно продовжується після смерті, то побачимось.

Брате, не журись, що на твої 17 перестала за тебе переживати. Сьогодні у тебе була перша екскурсія князем Львовом, пишаюсь тобою. Ким би ти не вирішив бути сьогодні, довіряй собі, чуй себе, люби себе, живи собі своє щасливе життя. Якщо матиму можливість підтримуватиму тебе з неба. Але це не має значення, поки я жива, ми любили одне одного, були чудовим братом і сестрою, це були гарні часи, хай ці спогади зігривають тебе, мотивують, але в жодному випадку не розстроюють.

Щоб мати силу бути вільною людиною, треба бути сміливим. Бо тільки сміливі мають щастя і краще ж вмерти біжучи, а ніж жити гниючи.

Будьте гідними подвигів наших героїв, не журіться, будьте сміливими!

Цілюю, ваша. 08.04.23. Донеччина

Джерело: [censor.net](https://www.censor.net)

Продовження «Хроніки періоду великої війни» буде...

Автор: Александер Малаховський

РОДИНА ОТЦЯ МИХАЙЛА ФЕРЕНЦА: ЧАСИ ДРУГОЇ РАДЯНСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ І РЕПРЕСІЇ УКРАЇНЦІВ ТА ЦЕРКВИ

24.04.2024 р.

Чому радянська влада, як і її попередниця – російська імперія, так запекло намагалася знищити Українську Греко-Католицьку Церкву? Перш за все, тому, що УГКЦ була одним із осередків творення і гуртування українського народу як нації, духовним осердям цих процесів. Тому удари цих режимів спрямовувалися і на Церкву як релігійну інституцію, яка мала значну вагу в українському середовищі, і на її служителів – священників. Недаремно відразу після приходу радянських військ у Західну Україну, комуністична влада у спілці з РПЦ (такий собі тодішній «русскій мір»), одразу взялися за «возз'єднання» УГКЦ з РПЦ, тобто за знищення і поглинання Української Греко-Католицької Церкви.

Священнослужителі УГКЦ – єпископи, священники, монахи та монахині, були поставлені перед вибором: або – «возз'єднання», тобто, по суті, зречення своєї віри, або – тюрми, табори, смерть. Для багатьох одружених священників цей вибір був тим більш тяжким, бо їхню долю, як правило, мусили розділити і їхні родини. Такий підхід – не новий: так само у ХІХ столітті чинила царська росія на захоплених після поділу Речі Посполитої землях західної Волині, західної Білорусі та східної Польщі. Ці процеси описує греко-католицький священник Григорій Міцевич із Берестейщини (тепер – Білорусь) у своєму спогаді-щоденнику, розповідаючи про своє життя і долю свого сина.

ХХ століття поставило перед українцями і УГКЦ ще жорсткіші виклики, але й дало більше шансів не бути лише жертвами: в українському суспільстві прокинулася національна свідомість і прагнення мати свою державу. І у становленні і розвитку цих процесів, формації українців як громадян чільне місце займала саме Церква, яку понад 40 років очолював Митрополит Андрей Шептицький.

Про одного зі священників УГКЦ того покоління та його родину, яка брала активну участь у боротьбі за Українську державу, розповідає о. Тарас Бублик, старший викладач Інституту історії Церкви УКУ.

ОТЕЦЬ МИХАЙЛО ФЕРЕНЦ

Радянська влада, розробивши план ліквідації УГКЦ, основний удар репресій спрямувала проти священників. Оскільки більшість із них були одруженими, у жорнах кривавої системи опинились і їхні діти, а навіть і онуки.

Показовим прикладом може служити доля священника зі Стрийщини, отця Михайла Ференца.

Він народився 8 березня 1884 року у селі Раковець, недалеко від Львова, у селянській родині. Навчався у Львові: спочатку – в гімназії, потім – у Львівській духовній семінарії. Одружився з Катериною Лотоцькою – донькою священника з Тернопільщини.

У 1908 році Михайло Ференц отримав священничі свячення і розпочав свою душпастирську кар'єру, яка була пов'язана зі Стрийським деканатом. Працював у селах Стрільків, Олексичі Старі, Підгірці та Верчани (тепер – Стрийський район Львівської області).

З початком репресій проти греко-католиків у 1944 році священник відмовився приєднатися до ініціативної групи з «возз'єднання» Греко-Католицької Церкви з РПЦ, і вже 15 липня 1945 року був арештований Дрогобицьким управлінням НКДБ. Його обвинуватили у тому, що він був членом товариства «Просвіта» і, як голова місцевого осередку товариства, виховував українську молодь в націоналістичному дусі. Також слідчі «інкримінували» йому участь у таких організаціях як «Сільський господар» та «Рідна школа», які вони однозначно трактували як антирадянські.

Без сумніву, співробітники НКДБ згадали йому і діяльність під час німецької окупації – зокрема участь у мітингу в Стрию з нагоди проголошення самостійної України, посвячення символічної могили загиблих українських патріотів, заклик вступати до лав дивізії «Галичина».

ОУНівці: двоє синів та донька на псевдо «Підгірянка»

Проте найголовніше, що хотіли випитати у священника слідчі, – це інформацію про його дітей. Однак тут священник уникав прямих відповідей, говорячи, що, мовляв, не знає, де вони перебувають.

Обережність його була небезпідставною. Отець Михайло Ференц мав п'ятеро дітей – двох синів і трьох доньок, і більшість із них були пов'язані з національно-визвольним рухом.

Старший син Ярослав, 1910 року народження, мав досвід військової служби, закінчив Торгівельну школу. У 1938 році вступив до Організації українських націоналістів (ОУН), отримавши псевдо «Дуб». У серпні 1939 року був заарештований польською владою, але з приходом німецьких військ – звільнений з табору. Керівництво ОУН призначило його підрайонним провідником у селі Команча Сяноцького повіту.

Ярослав Ференц також займався організацією так званих похідних груп, які з початком німецько-радянської війни мали завдання – формувати українські структури поза Галичиною. Зокрема, Ярослав був призначений до похідних груп ОУН-Південь та працював в Олександрії на Кіровоградщині. За це був арештований німецькою владою і поміщений в концтабір у Терновій Балці. Наприкінці війни опинився у німецькому концентраційному таборі Бухенвальд, з якого його визволили радянські війська. Повернувся в Галичину. Проте йому не вдалося уникнути репресій, і вже у червні 1945 року він був заарештований і засуджений до 10 років таборів. Відбувши цей термін, оселився в Долині на Івано-Франківщині.

Молодший **син Роман**, 1914 року народження, також закінчив Торгівельну школу і працював в Українському банку в Стрию. Як і брат, був членом ОУН та учасником похідних груп. Загинув на Кіровоградщині. Точне місце загибелі та поховання – невідоме.

Доньки отця Ференца також не стояли осторонь від боротьби за незалежну Україну.

Наймолодша **донька Ольга**, 1916 року народження, отримала педагогічну освіту і працювала вчителькою в селі Нинів на Сколівщині [тепер – Горішне Стрийського району. – Ред.]. Як і брати, була активною членкиною ОУН під псевдонімом «Підгірянка», була повітовою референткою українського Червоного Хреста ОУН. З початком другої радянської окупації пішла в підпілля. Загинула в 1945 році під час бою з військами НКВС біля села Розгірче на Сколівщині, перебуваючи поруч із пораненими бійцями УПА. Похована у спільній могилі в селі Жулин на Стрийщині.

ВРЯТУВАТИ ДОНЬОК І ОНУКУ

Не менш драматичними були долі двох інших доньок отця Ференца – **Ірини**, 1912 року народження, та **Наталі**, 1915 року народження.

Молодша донька Наталя мала незавершену педагогічну освіту. В часи першої більшовицької окупації 1939 року перебувала у Перемишлі та Сяноку. Там вийшла заміж за Дмитра Яціва, вихідця із села Верчане, у якому душпастирював її батько. Дмитро Яців на той час займав високу посаду в структурі ОУН – був провідником ОУН Стрийського повіту. Після проголошення 30 червня 1941 року акту відновлення Української держави зайняв посаду секретаря уряду. Відразу ж був заарештований німецькою владою і поміщений у концентраційний табір Аушвіц, де у 1942 році загинув. У молодій сім'ї в липні 1941 року народилася донька, яку назвали Лідією: вона фактично ніколи не бачила свого рідного батька.

Третя донька, Ірина, у листопаді 1944 року була арештована Стрийським відділом НКВС, але через відсутність доказів через місяць її відпустили.

Отець Ференц, розуміючи ситуацію і намагаючись врятувати своїх двох доньок від репресій, наприкінці 1944 року таємно вивіз Наталку, Ірину та внучку Лідію до села Велика Тур'я на Долинщині до свого колеги, священника Михайла Боднарчука. Там вони змінили свої імена: Наталя стала Палагнуою, Ірина – Марунею, а мала Лідія – Ганною.

Вони працювали в господарстві священника. Згодом Наталя вийшла заміж за місцевого вчителя, Євгена Лопушанського, змінила прізвище і виїхала з сестрою та донькою у Креховичі на Івано-Франківщині. Онуці отця Ференца змінили не тільки ім'я і прізвище, а навіть дату народження, записавши її рідною донькою учителя Лопушанського, щоб зберегти у таємниці від «органів», хто її батько.

А ОТЦІ ПІШЛИ НА СВОЮ ГОЛГОТУ

Доля самого отця Ференца була трагічною. Так і не видавши в руки НКВДистів своїх дітей, він 29 жовтня 1945 року трибуналом військ НКВС був засуджений за статтею 54 пункт 1 А на 10 років виправних трудових таборів і 5 років обмеження громадянських прав з конфіскацією особистого майна. Разом з ним на Сибір поїхала його дружина Катерина. Перебуваючи в одному із таборів у Пермській області, отець Михайло помер. Був похований на табірному цвинтарі. Катерина Ференц змогла повернутися в Україну. Похована в селі Верчани, де отець був душпастирем.

Отця Михайла Боднарчука, який прихистив доньок отця Ференца, також заарештували в 1947 році і засудили до восьми років у сталінських таборах.

ЖИТТЯ ПРОБИЛОСЯ

Подальша доля онуки отця Ференца, Лідії-Ганни, хоч і була складною, але доволі успішною. Вона закінчила класичну філологію Львівського університету ім. Івана Франка. Згодом – захистила кандидатську дисертацію з української ономастики, працювала викладачем в Чернівецькому університеті, пізніше – у Тернопільському національному педагогічному університеті.

Великий вплив на її наукову кар'єру мав близький родич її рідного батька, Дмитра Яціва, – відомий український мовознавець і професор Львівського університету Михайло Білик. Також варто згадати її чоловіка Дмитра Бучка, професора і провідного спеціаліста з української ономастики.

Так склалася доля членів родини греко-католицького священника зі Стрийщини отця Михайла Ференца. Таких історій священничих родин на Галичині – чимало: історій вірності Україні і своїй вірі, жертвності і готовності йти до кінця. Їхні життя і смерті, їхня боротьба і протистояння вічному ворогу, їхній часто мученицький шлях, який вони обирали свідомо, задля кращого майбутнього своїх дітей і своєї землі – велика і кривава ціна, яку довелося і, на жаль, доводиться платити українцям за свою Державу та Церкву.

Підготувала Оксана Козак, [Департамент інформації УГКЦ](#)